

Centrum poradenstva a prevencie
Dukelských hrdinov 44, 960 01 Zvolen, 045/533 55 02
Kuzmányho nábrežie 18, 960 01 Zvolen, 045/547 95 90, riaditeľka: 045/547 95 90
Sokolská 109, 960 01 Zvolen, 045/545 93 87
Bočkayho námestie 10, 963 01, Krupina, 045/551 24 93
E- mail: cppzvolen@gmail.com; WEB: www.cppzvolen.sk

Informácie k látkam HHC a HHC-P s omamným účinkom pre rodičov, pedagógov, odborných zamestnancov a pre všetkých, ktorí pracujú s deťmi a mládežou

Látky HHC a HHC-P sa nachádzajú aj v marihuane, sú aktuálne voľne dostupné po celom Slovensku. HHC-P je aktuálne na zozname nelegálnych látok v Taliansku, Chorvátsku a Francúzsku, HHC v Dánsku, Belgicku, Francúzsku, Chorvátsku, Taliansku, Litve, Lotyšsku, Rakúsku, Poľsku, Fínsku, na Cypre a Islande.

Ministerstvo zdravotníctva SR tvrdí, že obe látky sú predmetom intenzívneho monitorovania Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť, ďalej tvrdí, že sa už situáciou u nás zaoberá a pripúšťa, že tieto látky zaradí medzi nelegálne drogy. Doposiaľ však tieto látky nie sú na zozname psychotropných a omamných látok, aj napriek omamným účinkom (látky HHC a HHC-P), proces zaradenia do zoznamu takýchto látok trvá dlhšie ako by sme si predstavovali. V niektorých krajinách sú tieto látky v tomto zozname už dávno, u nás sú aktuálne úplne voľne dostupné cez automaty. Obchodné centrá, verejné priestory, kde je veľmi ťažké legislatívne zasahovať, umožňuje nákup týchto látok aj deťom a mládeži. Pri nakupovaní vo verejnom automate či na internete záujemca často nemusí dokazovať svoju plnoletosť, alebo ju tvrdí a predajca si plnoletosť neoveruje. A v tom vidíme obrovské riziko, pretože konzumácia týchto a im podobných látok okrem vedľajších účinkov (**PO UŽITÍ THC: DYSFÓRIA – ÚZKOSŤ, ROZLADENIE, HNEV, NAPÄTIE, HALUCINÁCIE, PARANOJA - BLUDNÝMI PREDSTAVAMI, STIHOAMOM, PODOZRIEAVAVOSŤOU ALEBO ŽIARLIVOSŤOU PRI PLNOM ZACHOVANÍ INTELEKTU, SEDÁCIA - UKLUDNENIE, UTÍŠENIE, ZMÄTENOSŤ, SUCHOSŤ V ÚSTACH, EUFÓRIA, HYPOTENZIA, ZÁCHVATY A ZÁCHVATOM PODOBNÉ STAVY, A PO UŽITÍ HHC A HHC-P: VYSOKÝ KRVNÝ TLAK, RÝCHLA SRDCOVÁ FREKVENCIA, SRDCOVÉ ARYTMIE, ZMENENÉ VNÍMANIE, MYŠLIENKY NA SAMOVRAŽDU, ZVRACANIE,**

NÁSILNÉ SPRÁVANIE, PSYCHÓZA / DELÍRIUM - KRÁTKODOBÉ PORUŠENIE VEDOMIA S BLÚZNENÍM A HALUCINÁCIAMI, CHOROBNÁ ZMÄTENOSŤ, BLÚZNENIE, POŠKODENIA OBLIČIEK, ZÁCHVATY ...) uľahčuje vznik závislostí v blízkej budúcnosti dieťaťa. Psychiatri ešte nevedia, aké to má účinky, lebo je na trhu krátko, je to novo vyvinutá molekula. Môže mať oveľa horšie účinky ako iné drogy. Marketing medzi deťmi a mladými sa robí veľmi silno, priamo i nepriamo, práve preto, že mladý človek si rýchlo vytvorí závislosť (na čokol'vek) a tým pádom sa stane trvalým zákazníkom toho, kto to vyrába a predáva (čokol'vek).

Zastavenie predaja daných látok cez verejné automaty žiadajú aktuálne politické subjekty, verejnosť aj rodičia detí, pretože predaj produktov s danými látkami označenými za zberateľské predmety ako tzv. suveníry je absurdné, nebezpečné a neetické. Realita je taká, že automaty neoverujú vek a predajcovia i výrobcovia sa prísnyim potravinárskym reguláciám legálne vyhýbajú informáciou na obale, že produkty sú určené na zberateľské účely a nie na spaľovanie či konzumáciu. Prevádzkovateľ automatov na produkty s látkami HHC a HHC-P, nálepkou (!) upozorňuje, že je tento produkt určený osobám nad 18 rokov, čím si splní zákonnú povinnosť. Nejde o nedovolenú výrobu, keďže legislatívne je podľa našich zákonov všetko v medziach zákona. Aj podľa expertov pre drogovú oblasť je neustále zapisovanie nových drog do zoznamu zakázaných látok, neefektívne. Po každom zákaze, ich výrobcovia vymyslia novú alternatívu. Odporúča sa teda, aby sa rodičia s deťmi o tejto téme rozprávali viac.

Poznámka k zdrojom informácií o popisovaných látkach: venujme pozornosť aj tomu, ako sú komunikované informácie na stránkach sponzorovaných producentami a predajcami takýchto výrobkov. Napríklad stránka <https://swisscbdpower.sk/> v odkliku /hhc-produkty-vsetko-co-potrebuje-vediet-o-hhc/ píše: „Kanabinoidy môžu pôsobiť na jednotlivcov rôzne, a preto sú niektorí ľudia náchylnejší na nepriaznivé účinky. Napriek tomu môžu pomôcť mnohým ďalším pomôcť dosiahnuť ciele v oblasti zdravia,

ako je zlepšenie relaxácie, kvality spánku a zníženie bolesti.“ Dodávame, že najmä deti a mladí ľudia nekriticky vnímajú informácie, ktoré ospravedľujú konzumáciu takýchto látok.

Konštatujeme, že látky HHC-P a HHC v súčasnosti nie sú na Slovensku v zozname omamných látok a psychotropných látok, a teda nie sú kontrolovanými psychoaktívnymi látkami. Ministerstvo zdravotníctva SR vysvetľuje, že v tomto prípade preto nedochádza k porušeniu Trestného zákona, respektíve o nedovolenú výrobu, držanie či obchodovanie omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekursorov, teda zatiaľ štátne orgány nemajú možnosti na zastavenie predaja látok HHC a HHC-P v automatoch. Látky HHC a HHC-P však predstavujú pre deti a mládež veľké riziko, nielen po konzumácii látky a následných vedľajších účinkov, ale aj z hľadiska budúcnosti a rozvoja závislosti u mladého človeka.

Čo môžeme v tejto situácii robiť? Dôležité je venovať primeranú pozornosť deťom a mládeži. Preto ponúkame niekoľko krátkych odporúčaní najmä pre rodičov, ale vedľa ich využiť všetci, ktorí pracujú s deťmi a mládežou:

1. BUDUJTE BEZPEČNÝ VZŤAH S DEŤMI V RODINNOM PROSTREDÍ. Ubezpečte vaše deti, že vám, rodičom, môžu kedykoľvek zavolať.. Aj keď vyskúšajú niečo, čo nemali...

2. AK SA STANE NIEČO NEPRÍJEMNÉ, SADNITE SI S DIEŤAŤOM A V POKOJI SA POROZPRÁVAJTE.... (Čo ťa viedlo k užitiu drogy? Aké si mal z toho zážitky?..)

3. VYJADRITE POCHOPENIE, ŽE MAŤ PARTIU JE SUPER, ALE ZDÔRAZNITE, ŽE VEDIETŤ POVEDAŤ NIE JE V NAŠICH ŽIVOTOCH ROVNAKO DÔLEŽITÉ. Zamyslite sa spoločne s dieťaťom, či sa v partii cíti príjemne, či sa kamaráti rešpektujú, či sa všetci v partii cítia dobre...

4. PRIATEĽSKÝM ROZHOVOROM VYJADRITE VAŠE OBAVY A VAŠE DÔVODY, PREČO MÁTE NEPRÍJEMNÉ POCITY Z TOHO, ŽE DIEŤA NIEČO TAKÉ SPRAVILO... (Ohrozenie jeho zdravia, ohrozenie jeho budúcnosti...)

5. NASTAVUJTE S DIEŤAŤOM SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ, HRANICE. Vďaka tomuto ukážete svojmu dieťaťu záujem, rešpekt a úctu, a zároveň ukážete svoju sebaúctu, svoju potrebu (napr. Že aj vy sa potrebujete cítiť bezpečne, keď ide dieťa von s partiou - nie čakať, že sa opäť niečo stane...)

6. DETI A MLADÍ ĽUDIA POTREBUJÚ JASNÉ A LÁSKAVÉ HRANICE, PRAVIDLÁ A NIEKOĽKO MINÚTOVÝ SÚSTREDENÝ ROZHOVOR KAŽDÝ DEŇ.

Nebud'te na to sami, neváhajte kontaktovať našu poradňu a našich odborných zamestnancov. Sme tu pre vás v Centre poradenstva a prevencie vo Zvolene aj na elokovaných pracoviskách.

17-10-2023

Odkazy na použité zdroje:

1. Emmerová, I.: *Primárna prevencia a programy prevencie drogových závislostí v podmienkach ZŠ v Slovenskej republike*. Pedagogická orientace 2003, č. 4, s. 73-82.
2. https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/15_ops_frivaldska_ivana_-_svetlo_z_tmy_v_protidrogovej_prevencii_ucitela.pdf
3. <https://lekar.sk/clanok/ako-marihuana-posobi-na-vas-mozog>
4. <https://spravy.rtv.s.sk/2023/08/hhc-a-hhc-p-mozno-zaradia-na-zoznam-omamnych-latok-na-slovensku-sa-zatial-daju-legalne-kupit-v-automatoch/>
5. <https://vedanadosah.cvtisr.sk/zdravie/uzivanie-thc-je-trestne-pritom-jeho-derivat-s-podobnymi-ucinkami-sa-volne-predava/>
6. <https://www.cbdcko.cz/blog/co-je-hhc-hexahydrokanabinol-a-ucinky/>
7. https://www.cppnitra.sk/data/03_12.kapitola.pdf
8. <https://www.cpppapplevice.sk/index.php?castmenu=pre%20pedagogov&dokument=deti2>
9. <https://www.direktor.sk/sk/casopis/manazment-skoly-v-praxi/prevencia-drogovych-zavislosti-v-skolskych-podmienkach.m-416.html>
10. <https://www.health.gov.sk/Clanok?europska-sprava-drogy>
11. <https://www.health.gov.sk/Clanok?sprava-drogy-eu>
12. <https://www.health.gov.sk/Clanok?V-Eu-aj-na-SR-pretrvava-vysoky-dopyt-po-kanabise>
13. <https://www.minedu.sk/prevencia-socialno-patologickych-javov/>
14. Nešpor K.: *Vaše deti a návykové látky*. Portál, Praha 2001.
15. Ondrejčovič P. – Poliaková E.: *Protidrogová výchova*. Bratislava: Veda, 1999.